

A következőkben néhány újabb, a fakó rétihéja (*Circus macrourus*) ország belsejében való megfigyelésére vonatkozó adatot szeretnénk közzétenni.

2007. november 3-án a Kelemen-havasokban, a Nagy Köves csúcs (Pietrosul) közelében Nagy A. A. és Bartha L. figyeltek meg egy öreg hím példányt.

2008. április 5-én a Torda mellett Harasztos (Kolozs megye) határában, Hegyeli Zs. és Aczél-Fridrich Zs. észlelték a faj egy öreg tollazatú hím egyedét.

2008. április 29-én Scăricica (Neamț megye) mellett Daróczi J. Sz. egy öreg tojó madarat észlelt.

2008. április 9-én a Sachalin szigetén, Kelemen A. M., Monoki Á. (HU) és Papp T. egy téli tollazatból a nyáriba vedlő sarki partfutót (*Calidris canutus*) figyeltek meg. A faj hazánkban ritka kóborlóként van számon tartva, mely a tengerpart közelében minden bizonnyal gyakrabban jelenik meg, mint az a rendelkezésünkre álló adatokból kitűnik.

K.A. M. ■

2007. november 17-én a radnóti (Maros megye) halastavakon, Daróczi J. Sz. és Gyékény G. egy fiatal fekete récét (*Melanitta nigra*) figyeltek meg. A madár eleinte egy sarki- és egy északi bűvár társaságában mozgott, majd később a jeges-, füstös-, és barátrécéből álló laza csapatba úszott be. Igen gyakran bukott, és láthatóan kedvelte és vonzódott a mélyebb vízü részekhez. A fiatal madár huzamosabb ideig tartózkodott a területen, így a következő napokban számos madarásznak adódott lehetőség a megfigyeléséhez.

A fekete réce hazánkban egyike a legritkábban észlelt északi récefajoknak.

D.J.Sz. ■

folytatás a 5. oldalról

szó, melyet 2004. augusztus 20-án Ożarów, Łódz voiv mellett tónál (51°09' N / 18°30' E) gyűrűzött R. Włodarczyk és S. Czyz.

Valószínűleg ugyanezt a madarat Petrovici M. már korábban, 2007. június 21-én is észlelte, amikor a távolban repülő, sárga nyakgyűrűt viselő énekes hattyú számkódját nem sikerült leolvasnia.

2006. április 9-én, Daróczi J. Sz. egy öreg tojó balkáni gerlét (*Streptopelia decaocto*) gyűrűzött Marosvásárhelyen (46°33'24 N / 24°33'41) M 001752-es sorszámu gyűrűvel. A jelölés után a madár gyűrűszámát legkevesebb

húsz alkalommal sikerült leolvasni kézitávcső segítségével, a befogás helyszínén vagy attól legfeljebb 70 m-re. Így, helyi (loco) visszafogásnak tekinthetőek a gyűrűzés utáni 1 év és 1 hónapra, majd 1 év és 4 hónapra történő, ugyanazon helyen való visszalátások. A madár legutóbb 2008. június 22-én volt észlelve mindössze 15 m-re a gyűrűzés helyétől, párban. A jelölés és a legutolsó megkerülés között eltelt időtartam 2 év, 2 hónap és 13 nap volt. Jelen adat is bizonyítja, hogy a nagyvárosokban költő balkáni gerlék nagyrésze egész évben hű marad a területéhez, melytől nem távolodik el, ezért igazi állandó madárnak tekinthető. ■

Csonkafülű denevér-kolónia Marosvásárhelyen

Kecskés Attila

2006. nyarán szokatlan problémával fordultak hozzánk a marosvásárhelyi onkológia kórháztól: a padlásról denevérek hatoltak be a kórház folyosóira, pánikot keltve a kórtermekben a betegek és a személyzet körében. Valószínűleg kijáratot kerestek a szabadba, hogy repülő rovarokra vadászhasanak, de nem találtak ki, ezért az épület folyosói és kórtermei alkotta labirintusban tévelygőket leszámítva, az állatok megpróbáltak visszajutni a padlásra.

A denevérek rendszerint ugyanazokat a nyílásokat, ablak és ajtóréseket használják hazatértükkor, mint amilyen távoztak. Így, mivel a rosszul becsukott padlásajtó felső felénél keletkező résen jöttek ki, ugyanott igyekeztek vissza. Csakhogy a visszaút a denevérek számára lehetetlen műveletnek bizonyult,

ezért az ajtó felső szélén csoportosulva lógtak. Miután minden egyes példányt összegyűjtöttünk és visszaengedtünk a padlásra, rádöbrentünk, hogy az onkológia kórházpadlás egy ritka, Európa szinten veszélyeztetett denevérfaj, a csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*) legkevesebb 300 példányból álló kolóniájának ad otthont. Az ország területén ez a második legnagyobb ismert kolónia az említett denevérfajnál. Az eset éppen a madárinfluenza által kiváltott hisztéria idején történt, amikor több padlásablakot bedróthálóztak, hogy a galambokat kirekesszék az épületekből. A drótháló a denevérek számára is áthatolhatatlan akadály, ezért egymástól kétujnyira elhelyezett vízszintes lécekkel helyettesítettük. Azt abban az évben megoldottuk a problémát néhány léccel, a padlásajtóra pedig lakatot tettünk. 2007-ben azonban a probléma újból felmerült. Ez alkalommal nem sikerült választ találnunk arra, hogy miért próbálkoztak újból bejutni az épület belsejébe, de észrevettük, hogy egy nyitva hagyott

Denevér telep részlete • Fotó: Deák Attila

vészkiáraton hatoltak be. Miután lezártuk azt, több probléma nem adódott. Mivel a nyári periódusban nem akartuk megzavarni a kolóniát, nem végeztünk rendszeres megfigyeléseket.

2008. januárjában visszatértünk megnézni, hogy vannak-e szaporodásra vagy mortalitásra utaló jelek. Összesen 6 helyen csoportosultak a guanó-kupacok, ami arra utal, hogy a kolónia időnként változtatta a helyét. Az elpusztult

denevérek csontvázai a következőképpen csoportosultak: 2 illetve 14 apró csontváz két különböző kupacon (valószínűleg kölyök-állatok maradványai) és egy egyedülálló, nagyobb méretű csontváz (valószínűleg felnőtt állat) egy külön kupacon. Amennyiben további vizsgálatok során kiderül, hogy valóban szülőkolóniáról van szó, természetvédelmi szempontból még nagyobb jelentőséget kap ez a kolónia. ■

Farkasok által zsákmányul ejtett szarvastehén kondíciójának a kimutatása

Kecskés Attila

Két kollégám, Kovács István és Kis Réka Beáta, 2008. január 26-án egy farkasok által zsákmányolt szarvastehén (*Cervus elaphus*) maradványaira bukkantak, 550 méterre Marossárpataktól (Maros

mege), mindössze 15 km-re Marosvásárhelytől. Figyelmüket egy 30 hollóból és 20 szarkából álló madársereg vonta magára, melyek egy szántó melletti nádfolt körül mozogtak. Becslésünk alapján, a tetem legfennebb 1-2 napos lehetett. A zsákmány nagy méretéből, a nyomok és a küzdelem jeleiből ítélve, a „cselekmény” szereplői nem lehettek mások, mint farkasok. A szarvast az erdőből hajtották ki, 100 m-re, a szántóra, ahol végeztek vele. Jól fejlett példány volt, mely becslésünk szerint legalább 150 kg-ot nyomhatott. Fontos megjegyeznünk, hogy

fyjtatás a 8. oldalon

A hósármány (*Plectrophenax nivalis*) hazánkban viszonylag ritka, de helyenként rendszeresen előforduló téli vendég. Néhány ismert, klasszikusnak mondható előfordulási helyét leszámítva (tengerpart, az Olt folyó mente, Sebes-Körös duzzasztott gátjai), igen ritkán és rendszertelenül jelenik meg. Íme néhány adat a faj erdélyi előfordulásáról:

- Érvasad és Szalacs (Bihar megye) között, 2003. január 5-én Botoș A. és Nagy A. figyeltek meg egy hím példányt;
- 2004. november 7-én ugyancsak Botoș A. és Nagy A. észlelte a faj 7 egyedből álló csapatát (ebből 3 hím) a mezőtelegdi duzzasztott tó töltésén (Bihar megye);
- 2005. telén (pontosabb adat nélkül), ugyancsak a mezőtelegdi gáton figyelt meg Nagy A. egy hím példányt;
- Neuman H. 2007. november 7-én, Temesvár mellett fényképezett egy hím madarat (Manci C. O. tájékoztatása);
- 2007. november 15-én a Cséffai halastavaknál (Bihar megye), Nagy A., Horvát G. (HU) és Simay G. (HU) figyeltek meg 2 egyedet (tojó/fiatal).
N.A. ■

HIBAIGAZÍTÁS:

Az előző lapszám (X. évfolyam, 1. szám, 2008. április) harmadik oldalán található jeges bűvárról szóló cikkbe hiba csúszott be, melyet ezúton szeretnénk kijavítani. A cikk középső oszlopának utolsó bekezdése elején 2007. január 10 helyett 2008. január 10 olvasandó. ■

